

עפ"ג 38634-05-25 - מדינת ישראל נ' סלמאן מורג'אן

בבית המשפט העליון

עפ"ג 38634-05-25

לפני:
כבוד השופט בדימוס יוסף אלרון
כבוד השופט אלכס שטיין
כבוד השופט חאלד כבוב

המערערת:
נגד
מדינת ישראל

המשיבים:
1. סלמאן מורג'אן
2. נפגעי העבירות
ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי
בחיפה ב-ת"פ 69692-03-24 מיום 1.4.2025
שניתן על ידי השופטת א' אימבר
ט"ו אלול התשפ"ה (8.9.2025)
עו"ד עודד ציון
עו"ד שוקרי אבו טביק; עו"ד חי אוזן
תאריך ישיבה:
בשם המערערת:
בשם המשיב 1:

פסק-דין

השופט בדימוס יוסף אלרון:

1. לפנינו ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (השופטת א' אימבר) ב-ת"פ 69692-03-24 מיום 1.4.2025, בגדרו נגזר על סלמאן מורג'אן (להלן: המשיב) עונש של 34 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית. זאת, בגין הרשעתו בשלוש עבירות של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות.

תמצית כתב האישום המתוקן

2. כמפורט בכתב האישום המתוקן, נור ח'טיב הוא בנו של ח'אלד ח'טיב ואחיו של מוחמד ח'טיב (להלן בהתאמה: נור, ח'אלד ומוחמד). נביל ח'טיב הוא קרוב משפחתם (להלן: נביל). אחמד מורג'אן הוא

אחיו של המשיב (להלן: אחמד).

בין המשיב לבין נור ישנה היכרות מוקדמת. עובר ליום 1.12.2024 נתגלע סכסוך בין השניים על רקע אירוע שפרטיו אינם ידועים במדויק למערערת.

3. כמתואר, ביום 1.2.2024, עובר לשעה 22:00, אחמד וחברו שהו בבית העסק "קפה על הדרך" (להלן: המקום). באותה עת שהו במקום גם נור, מוחמד וחבר נוסף של השניים. בעודם במקום, התפתח ויכוח בין אחמד לבין נור, שבעקבותיו התקשר נור לח'אלד (אביו) וביקש ממנו להגיע. ח'אלד הגיע למקום ברכב שבבעלותו יחד עם נביל וחבר אחר. גם אחמד התקשר לבני משפחתו וביקש מהם להגיע למקום.

בהמשך לויכוח שהתפתח, נור הכה את אחמד באמצעות מנגל שהיה במקום ופגע בראשו בחלקו האחורי. נור יצא מהמקום לאחר מכן, נכנס לרכבו ונסע. בשלב זה גם מוחמד, ח'אלד, נביל וחברם, אשר הגיעו למקום כפי שהתבקשו, נכנסו לרכב במטרה לנסוע מהמקום. אולם אז, המשיב ומספר אנשים נוספים שזהותם אינה ידועה למערערת (להלן: האחרים) הגיעו בסמוך למקום; ניגשו לרכב; ודקרו בצוואתא חדא באמצעות חפץ חד את ח'אלד, נביל ומוחמד. המשיב והאחרים נמלטו מהמקום מיד לאחר מכן, והשלושה פונו לבית החולים.

4. כתוצאה ממעשים אלו, לח'אלד נגרמו פצע דקירה בבטן השמאלית התחתונה; שבר באצבע 3 יד שמאל; חתכים באצבע 3 יד שמאל; חתך בכף יד; וחתך בקרסול ימין, והוא אושפז למשך יומיים ונותח בבית החולים.

לנביל נגרמו קרע של דופן הבטן משמאל ושברים בעצמות האף, והוא אושפז למשך שלושה ימים ימים ונותח בבית החולים.

למוחמד נגרמו פצע עמוק בבית החזה מצד שמאל; פצע דקירה באמה מצד שמאל; ופצע דקירה בברך שמאל, והוא אושפז למשך שישה ימים ונותח בבית החולים.

5. בגין האמור, יוחסו למשיב שלוש עבירות של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות לפי סעיפים 333, 335(א)(1)-(2) ו-29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק).

עיקרי גזר דינו של בית המשפט המחוזי

6. המשיב הורשע בעבירות שיוחסו לו על פי הודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן, במסגרת הסדר טיעון אשר לא כלל הסכמה לעניין העונש.

7. בית המשפט המחוזי התייחס בגזר דינו לערכים החברתיים שנפגעו ממעשיו של המשיב, ובכלל זה בטחון הפרט ושלמות הגוף. בבחינת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות צוין, בין היתר, כי המשיב והאחרים פגעו בשלושה אנשים; כי הנזק שנגרם להם הוא חמור; וכי במעשיהם גולם נזק פוטנציאלי רב. עוד הודגש כי "חבירת האחרים לאירוע מהווה נסיבה מחמירה". כמו כן, צוין כי בין נור לבין אחמד, אחיו של המשיב, קיים סכסוך עבר וכי נור הכה אותו עובר למעשי המשיב.

נוכח האמור, ובשים לב למדיניות הענישה הנוהגת, נקבע כי מתחם העונש ההולם בעניינו של המשיב הוא בטווח שבין 32 ל-50 חודשי מאסר בפועל.

8. בגדרי המתחם, בית המשפט המחוזי שקל לקולה את הודאת המשיב בשלב מוקדם של ההליך הפלילי ונטילת האחריות על מעשיו; גילו הצעיר; היעדר עבר פלילי לחובתו; וכן עובדת שירותו הצבאי, לרבות שירות מילואים.

בשקלול האמור, בית המשפט המחוזי גזר על המשיב עונש של 34 חודשי מאסר בפועל; 10 חודשי מאסר מותנה לבל יעבור עבירת אלימות מסוג פשע, למשך 3 שנים; 6 חודשי מאסר מותנה לבל יעבור עבירת אלימות מסוג עוון, למשך 3 שנים; ופיצוי כספי בסך של 8,000 ש"ח שישולם לכל אחד מנפגעי העבירה (24,000 ש"ח במצטבר).

תמצית טענות הצדדים בערעור

9. לטענת המערערת, המשיב תקף בצוותא חדא שלושה נפגעי עבירה שונים במקומות רגישים בגופם, באמצעות חפץ חד, ובכך גרם להם נזקים קשים שהצריכו את אשפוזם למשך מספר ימים. זאת, על רקע סכסוך של אחיו עם אדם אחר. בנסיבות אלה, לטענתה, העונש שנגזר על המשיב רחוק מלהלום את הפגיעה הקשה בערכים המוגנים ואף מנוגד לפסיקת בית משפט זה - אשר הדגישה את הצורך להיאבק בתופעת פתרון הסכסוכים בדרכי אלימות, ובפרט באמצעות חפצים חדים. עוד נטען, כי עונשו רחוק מלהלום הרשעה בשלוש עבירות של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, וזאת משהעונש המרבי הקבוע לצידה של כל עבירה עומד על 14 שנות מאסר בפועל. בהקשר זה אף נטען כי לא ניתן משקל מספק לכך שהמשיב הורשע בשתי נסיבות מחמירות הקבועות בסעיף 335 לחוק (ביצוע המעשים באמצעות נשק קר ובצוותא חדא). בעשותו כן, כלשונה, המשיב "פגע בנפגעים בחומרה כפולה ומכופלת".

זאת ועוד, הודגש כי סכום הפיצויים שהושת על המשיב נמוך ואינו הולם את החבלות הקשות שנגרמו לנפגעי העבירה אשר הצריכו את אשפוזם; וכן, אינו מתיישב עם תכליות מנגנון הפיצויים במשפט הפלילי. נוכח זאת, מבוקש להגדיל את סכום הפיצויים באופן משמעותי לטובת נפגעי העבירה.

10. מנגד, בא-כוח המשיב טען בדיון שנערך לפנינו כי לא נפל פגם בגזר דינו של בית המשפט המחוזי וביקש כי נדחה את הערעור. נטען, כי המשיב לא היה נוכח "בשלב המקדים" של האירוע בו נור ואחמד הסתכסכו, אלא הצטרף אליו עם חבריו בהמשך; כי לא ניתן "להצביע על חלקו הספציפי של המשיב" באירוע הדקירה; וכי בית המשפט המחוזי לא התעלם מהפסיקה שהוגשה על ידי המערערת ומהעובדה כי באירוע דן נפגעו שלושה קורבנות. עוד נטען, כי הודאתו המוקדמת של המשיב, שירותו הצבאי כלוחם והיותו נעדר עבר פלילי - אינם מצדיקים החמרה בעונשו.

דיון והכרעה

11. כלל הוא כי ערכאת הערעור אינה נוטה להתערב בעונש שגזרה הערכאה הדיונית, אלא במקרים בהם ניכרת סטייה קיצונית ממדיניות הענישה הנוהגת או כאשר נפלה טעות מהותית ובולטת בגזר הדין (ע"פ 4519/24 מדינת ישראל נ' בוקאעי, פסקה 7 (8.5.2025)). כפי שאפרט להלן, העונש שנגזר על המשיב מקל עמו עד מאוד ורחוק מרחק רב מלהלום את חומרת מעשיו והשלכותיהם, באופן המצדיק התערבות בגזר דינו של בית המשפט המחוזי.

12. עיון בעובדות כתב האישום המתוקן מלמד על מסכת עבריינית אלימה, המצדיקה השתת עונש מאסר בפועל מאחורי סורג ובריש על המשיב לתקופה משמעותית וארוכה - הרבה מעבר לזו שנקבעה בגזר דינו של בית משפט קמא. אם לא די בחומרה שבמעשי אלימות כשלעצמם, במעשי המשיב נעוצה חומרה יתרה משביצעים בצוותא חדא ותוך שימוש בחפץ חד. כמו גם בעובדה כי נגרמו חבלות קשות לשלושה נפגעי עבירה, אשר הצריכו לנתחם ולאשפזם בבית החולים.

במקרה דנן, בית המשפט המחוזי קבע כי על אף שהמשיב הורשע בשלוש עבירות של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, יש לקבוע בעניינו מתחם עונש הולם אחד - הנע בין 32 ל-50 חודשי מאסר בפועל; ובכך הקל עמו יתר על המידה. לא בכדי אפוא הדגיש בא-כוח המערערת כי העונש המרבי הקבוע לצד עבירה אחת של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות עומד על 14 שנות מאסר בפועל.

13. נוכח האמור עד כה, ברי כי מתחם העונש ההולם שקבע בית המשפט המחוזי אינו הולם את מעשי המשיב ונסיבות ביצועם.

14. אף העונש שנגזר עליו בגדרי מתחם זה מקל עמו עד מאוד. המשיב הודה במעשיו בשלב מוקדם של ההליך והוא נעדר עבר פלילי, ואכן יש בכך כדי לעמוד לזכותו. ואולם, לנוכח חומרת העבירות בהן הורשע, כמו גם החשיבות של שיקולי הרתעת היחיד והרבים והגנה על שלום הציבור בעבירות אלו - מובן כי נסיבותיו המקלות אינן מצדיקות כי עונשו ימוקם סמוך לתחתית מתחם העונש ההולם (עפ"ג 16978-07-25 מדינת ישראל נ' סעאידה, פסקה 14 (18.8.2025)).

בהקשר זה יש לשוב ולהדגיש, כי איננו יכולים להשלים עם מציאות בה דרכי אלימות תהפוכנה לכלי לפתרון סכסוכים או מחלוקות, ועל כן יש להטיל עונש חמור על מי שבוחר לפעול בדרכים פסולות אלה (ע"פ 5703/22 בן ציון נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (9.11.2022)). בהתאם, כך גם יש לנהוג ביחס למשיב אשר הגיח עם שותפיו למקום האירוע מיד בסמוך לקריאת אחיו, כמי שהגיע, הלכה למעשה, "לסגור חשבון" עבורו.

15. נדמה כי פתרון סכסוכים בדרך אלימה הפך לתופעה שכיחה לה אנו עדים מדי יום ביומו. תופעה זו מערערת מטבעה את ביטחוננו האישי של הפרט ונושאת עמה מחירים כבדים נוספים הפוגעים בציבור בכלל. בנסיבות אלו, כפי שצינתי לא אחת, יש לנקוט מדיניות ענישה מחמירה ומוחשית אשר יהא בה כדי להרתיע את אלו הבוחרים לנהוג בדרכים אלימות לפתרון סכסוכים אישיים ומשפחתיים. על כן, יש להשית על המורשעים בעבירות אלו עונשי מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח - לתקופות זמן משמעותיות; וכך יהא נכון לעשות גם בעניינו של המשיב (ראו, מני רבים: ע"פ 6197/20 מדינת ישראל נ' גולאני, פסקה 20 (28.11.2021); ע"פ 5407/21 דלאשי נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (15.2.2022)).

16. בנסיבות העניין, גם סכום הפיצויים שהושת על המשיב חורג באופן קיצוני משיעור הפיצוי הראוי ומצדיק התערבות בו (ע"פ 881/23 סמורז'בסקי נ' מדינת ישראל, פסקה 43 (9.3.2025)). צינתי זה מכבר באשר למנגנון הפיצויים בהליך הפלילי כי:

"מלאכת פסיקת הפיצוי מסורה לשופט, וזאת על סמך הנזק שנגרם לנפגע העבירה [...] אין לו לשופט אלא שאת עיניו רואות, וכאשר מדובר בפסיקת פיצוי - נזקם וסבלם של נפגעי העבירה הם שעליו לשוות למול עיניו" (ע"פ 6576/23 ברכאת נ' מדינת ישראל, פסקה 47 (27.4.2025)).

בראי האמור, ומשידוע שפיצוי מכוח סעיף 77(א) לחוק אינו בבחינת עונש נוסף, ברי כי הנזקים הקשים שנגרמו לנפגעי העבירה ממעשי המשיב ושותפיו; סכום הפיצוי המרבי לפי החוק; וכלל נסיבות המקרה - מחייבים אותנו להתערב אף ברכיב עונשי זה.

17. אשר על כן, ובהתחשב בכך שאין זו דרכה של ערכאת הערעור למצות את הדין, אציע לחבריי לקבל את הערעור ולהחמיר את עונשו של המשיב כך שיעמוד על 54 חודשי מאסר בפועל, חלף 34 חודשי המאסר שנגזרו. כמו כן, סכום הפיצויים שישולם לכל אחד מנפגעי העבירה יעמוד על 16,000 ש"ח, חלף 8,000 ש"ח.

יוסף אלרון
שופט בדימוס

השופט אלכס שטיין:

אני מסכים.

אלכס שטיין
שופט

השופט חאלד כבוב:

אני מסכים.

חאלד כבוב
שופט

עמוד 6

הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט בדימוס יוסף אלרון.

ניתן היום, י"ג כסלו תשפ"ו (03 דצמבר 2025).

חאלד כבוב
שופט

אלכס שטיין
שופט

יוסף אלרון
שופט בדימוס